

'We moeten gaan werken in scenario's'

Reflectie

Krijn Poppe: 'Het is balanceren tussen publiceren in toptijdschriften, het informeren van beleidsmensen en het contact houden met boeren in Zeeland.'

De toekomst is niet te voorspellen, dus onderzoekers moeten werken met verschillende toekomstscenario's voor de oplossingen van morgen. Voor een duurzame aanpak van het wereldvoedselvraagstuk is bovendien meer internationaal gezamenlijk onderzoek en beleid nodig.

Krijn Poppe, econoom, afdelingshoofd data bij het LEI en chieft science officer agrofoodketens en visserij bij het ministerie van LNV:

'Het is goed om na te denken over hoe we in 2050 negen miljard mensen gaan voeden, duurzaam en rekening houdend met klimaatverandering en biodiversiteit. Maar hoe de agroproductie er uit gaat zien is lastig te zeggen. Er zijn om te beginnen meerdere toekomst. Neem duurzame energie. Sommigen denken precies te weten wat je morgen moet doen om dat vraagstuk over dertig jaar opgelost te hebben. Maar kijk je naar de discussie van de laatste vijf jaar,

dan zie je na aanvankelijk enthousiasme nu de vraagtekens bij de duurzaamheid van bio-brandstof, de twist in Duitsland over de subsidie voor zonnepanelen die je misschien beter in de Sahara kunt neerzetten, en de nieuwe aandacht voor kernenergie. Aan de toekomst werken is dus meer een leerproces dan een voorspellingsproces. Daarnaast weten we niet hoe de wereld er dan uitziet. Zijn er machtige nationale staten of ligt alle zeggenschap bij het bedrijfsleven, ngo's of een combinatie daarvan? Is de wereld op samenwerking gericht of is er strijd tussen machtsblokken? Door incidenten als de val van de Muur in 1989 kan zomaar een nieuw wereldbeeld ontstaan.

Ten tweede ga je als overheid maar ten dele over de toekomst. Je hebt te maken met burgers en bedrijfsleven, en we zijn ondanks onze grote im- en export op wereldschaal een klein land. Als we in Nederland vinden dat we moeten werken aan een duurzame toekomst, dan moet je onderzoek inzetten om met het internationale bedrijfsleven en ngo's te kijken hoe de wereld eruit gaat zien, en hoe dat te regelen. Dat vraagt om *science diplomacy* in internationale fora, om gezamenlijk onderzoek waardoor de agroproductie van de 21^e eeuw een vraagstuk van ons allemaal wordt. Dus onderzoek doen met collega's van andere instellingen en beleid in bijvoorbeeld de OECD vormgeven.

Het is vooral belangrijk het probleem op de agenda te krijgen. Het basisscenario van de FAO en OECD wijst uit dat voedselprijzen stijgen, de fossiele energie raakt op, de fosfaatwinning gaat stokken – we gaan er dus zeker iets van merken. In Europa krijgen we niet als eerste problemen met de voedselvoorziening, maar ook wij betalen liever minder dan meer.'

Meer interactie

'Omdat het werken aan oplossingen een leerproces is, moet je vooral werken aan de knelpunten en oplossen wat nu niet duurzaam is, zoals teveel subsidie of te grote milieueffecten. Verder moeten technologische ontwikkelingen robuust zijn: ze moeten werken in alle scenario's. Geef je bij nieuwe ontwerpen steeds rekenschap van de bestuurlijke en economische omgeving en houdt meerdere sporen open. Dat vraagt meer interacties en afstemming tussen stakeholders, inclusief wetenschap en beleid.

Aan scenarioanalyse wordt nu binnen Nederland en binnen de landbouw te weinig gedaan. Daar moet meer aandacht voor komen in onderzoeksprogramma's. Wageningen UR moet zich daarom aansluiten bij leidende instituten op internationaal geopolitiek gebied. Op een geopolitiek congres moet je kunnen vertellen wat er in de voedselwereld gebeurt, en omgekeerd leren van dat vakgebied. Voor het onderzoek is de grote uitdaging goed de balanceeract blijven uit te voeren tussen publiceren in A-tijdschriften, informeren van beleidsmensen en in de praktijk van de Veluwe en Zeeland met burgers en boeren contact houden. In één persoon kan dat niet, wel in een organisatie.'